

TOETUSE KASUTAMISE TEGEVUS- JA TULEMUSARUANNE

Lepingu nr : 7-4154-1 20.12.2018
Aruande esitaja: Vabaühenduste Liit
Tegevuste läbiviimise aeg: 1.01.2019 - 31.12.2019
Aruande koostamise kuupäev: 15.01.2020

Töötasime ka 2019. aastal aktiivselt kolme prioriteediga:

1. Vabaühenduste rahastamine on läbipaistvam (sh kasutatakse vabaühenduste rahastamisel rohkem strateegilist partnerlust) ning mitmekesisem
2. Vabaühenduste võimekus osaleda ja poliitikakujundajate võimekus kaasata on tõusnud
3. Kodanikuühiskonna toimimist mõistab ja selles osaleb rohkem inimesi.

Kogu aastat iseloomustas peamiselt valimisteks valmistumine ja siis nendest rahunemine. Esimese poole fookuses oli ka valvamine, eesmärgiks sisukas ja võrdne debatt, mille tulemusel saavad kodanikud informeeritud otsuseid langetada; samuti, et kodanikuühiskonna teema laual oleksid. Valvurite töö kulges varasemast mõneti rahulikum, nii et peab edasiseks mõtlema, kuidas edasi, vähemalt sotsiaalmeedias.

Alates märtsist oli vabakonnas palju rahulolematust valimistulemuste ja koalitsiooni väärtustega ja rodu rünnakuid vabaühenduste pihta tõid meie suhtes survet, et paika panna nii meie liidu kui ka üldse sammud, kui vabaühendusi rünnatakse. Niisuguses olukorras pole me 15 aastat olnud, kus suurem osa ajast kulus inimeste rahustamisele, selgitamisele ja konstruktiivse lähenemise juurutamisele. Ka Hea Kodaniku klubi ning ajakirja teemasid valisime aktuaalsuse järgi: võimekus, rahastus, demokraatia, juhtimine, elu maal.

Kõige taustal jätkus tavaline elu, mis keskendus aga palju tulevikule. Meie tähelepanu said enim kodanikuühiskonna programm, hasardiraha ümberkorraldamine ning Eesti 2035.

Aasta teises pooles on laual olnud strateegilise partnerluse edendamine, plaanivälise ent töömahukana KÜSKI tulevik ja me arust korda läinud esimesed annetamistalgud koos annetuste kogujate võrgustiku ning presidendi kantseleiga.

Enda jaoks oluliselt muutsime liikmete suunal tehtavat, asendades üks-ühele kohtumised valdkondlike (eluase, haridus, keskkond, kogukond, kultuur, lapsed ja pered, loodus ja loomad, noored, rahvusvähemused ja hõimurahvad, elukvaliteet, võrdõiguslikkus, ühiskond) ühisaruteludega, et muuta meieni jõudvat sisendit kvaliteetsemaks. Liikmete arv asus taas kasvule, aasta jooksul 99->105, enim on neid elukvaliteedi, noorte ning laste ja perede valdkonnas. Tegelesime liikmete huvikaitsevõimekuse parandamisega, nende võimekusega olla paremad strateegilised partnerid, mis on ka liikmeile endile olulisim.

Vabakonna võimekuse vallas tegelesime rahastuse mitmekesistamise ning strateegilise partnerluse edendamisega (osaliselt RK/SiM programm) ja oleme teada saanud, et partnerite võimekus paistab olema suuremgi probleem kui rahastaja praktikad või hoiakud. Hoidsime kõiki oma võrgustikke senisest aktiivsemalt, koos AKÜga korraldasime kohaliku tasandi huvikaitseteemalisi koolitusi seitsme piirkonna (Võru, Saaremaa, Läänemaa, Jõgeva, Rakvere, Türi ja Viljandi) vabaühendustele.

Tegevuskava ja täitmise hinnang 2019 kohta:

Tegevus	Aja-kava	Oodatav tulemus	Hindamise võimalus
1. Vabaühenduste rahastamine on läbipaistvam (sh kasutatakse vabaühenduste rahastamisel rohkem strateegilist partnerlust) ning mitmekesisem.			
Ametnike ja erinevate rahastajate	Pidev	Rahastajad ja rahastatavad on	Osaliste hinnang põhimõtete järgimisel ja muutustest praktikates; muudetud ja

vajaduspõhine juhendamine ja vabaühenduste nõustamine rahastustingimuste korrastamiseks.	2019-2020	teadlikumad rahastamise põhimõtetest, seisavad nende eest ja järgivad neid.	uute rahastustingimuste tekstianalüüs vastavusest juhendile. 2019 aitasime kaasa mõelda mitme ministeeriumi ja asutuse rahastuskordadele. Meie poole pöördusid sisendi saamiseks KeMi, SiMi, RaMi, SoMi, Saaremaa, kulka jt esindajad; ettepanekuid esitasime ka enda algatusel. Mõtlesime kaasa ka rahastajate ümarlauas, mis jäi küll veidi soiku.
Annetamise soodustamiseks vabaühenduste võrgustiku töö koordineerimine, täiendavate lahenduste leidmine, ettepanekute sõnastamine ning soovitud muutuseks tegevuste elluviimine.	Pidev 2019-2020	Annetuste kogumise hea tavaga liitunud organisatsioonide seas on toimunud regulaarsed (3 -5 aastas) kohtumised, koolitused. MTA on rakendanud 2020 tulumaksu-tagastuse annetamise, samuti lihtsustanud tm-nimekirja pääsemise.	Võrgustikus toimunud koolituste, kohtumiste arv ja tagasiside. Täiendavad ettepanekud annetuste ja filantroopia edendamiseks on sõnastatud ja esitatud. 2019: Võrgustik kohtus kolm korda, liikmete arv kasvas 24 organisatsiooni võrra. MTA rakendab maksutagastuse annetamist 2019 deklaratsioonidele, tm-nimekirja pääsemine lihtsustus 2019 suvel. 3. detsembril toimusid Eesti esimesed annetamistalgud, mille raames toimus üle Eesti 111 kampaaniat ja üritust. Talgutel osalenud vabaühendustele annetati rohkem kui <u>128 000 eurot</u> , mis sisaldab Swedbanki "Ma armastan aidata" keskkonnas kahekordistatud annetusi.
Arutelu ja heade praktikate levitamine strateegilise partnerluse ja mitmeaastase tegevustoetuse teemadel. Ettepanekute tegemine ametnikele ja teistele riigiasutuste töötajatele.	Pidev 2019-2020	Pikaajalistele partneritele muutub koostöö avaliku võimuga stabiilsemaks ja võimaldab valdkonnas arengut.	Ministeeriumide arv, kes on sõlminud strateegilise partnerluse lepped. Eeldame kaht, sõltub ka SiM/RK projektist 2019. 2019: raske eristada SP programmi ja tegevustoetuse raames tehtavat. Oleme nii programmi kui ka muu töö käigus tegutsenud mitmete ministeeriumide ja teiste asutuste rahastamis põhimõtete analüüsi ja täiendusettepanekutega. Strateegilise partnerluse programmi raames oleme töötanud enim SoMi, HTMi, VäMi, KuMi ja MeMi inimestega. Lisaks tegelenud mõiste avamisega ja selgitusega vabaühenduste endi seas.
Hasartmängumaksu seaduse ja arengu- ja humanitaarabi andmise tingimuste ja korra muutmise korral rahastamise mudeli muutmise protsessis vabaühenduste huvide esindamine.	Pidev 2019	Rahastamise põhimõtted ning vabaühenduste huvid on kasutamisel järgitud.	Uute rahastustingimuste vastamine põhimõtetele (dokumentide tekstianalüüs), kasusaajate hinnangud. 2019: Hasartmängumaksu osas tulemus ettevaatlikult positiivne SoMi ja KuMi osas, HTMis kiireid eesmärgid raske saavutada (vt SP aruanne). VäM ei jõudnud 2019 ise veel nii kaugele, jätkame 2020.

Vabaühenduste rahastusandmete uuendamine riikliku rahastuse <u>andmebaasis</u> .	Pidev 2019-2020	Olemas on ülevaade, mil määral riigiasutused vabaühendustele toetuseid on jaganud või neilt teenuseid ning kaupu ostnud. Andmebaasi kvaliteet on paranenud, külastatavus kasvanud.	Andmete töötlemisele kuluv aeg (kvaliteetsemate puhul väiksem). Shinyapps mõõdab kasutajate veedetud aega keskkonnas (hetkel u 24 h kuus). Google Analyticsi lisamine. 2019: Keskkonna uuendamine jääb 2020 algusse, raskusi oli uute andmete saamisega mitmelt SA-lt, samuti programmeerija leidmisega.
Vabaühenduste ettepanekute selgitamine erakondadele.	2019 I pool	Kodaniku ühiskonna teemad on kajastatud koalitsiooni leppes.	Erakondadele on esitatud 10 ettepanekut vabakonna ja riigivahelise koostöö edendamiseks. 2019: Jäime <u>kaheksa ettepaneku</u> juurde. Valitsusleppesse jõudis <u>enamik</u> , rakendamine ei pruugi nii kena olla.
2. Vabaühenduste võimekus osaleda ja poliitikakujundajate võimekus kaasata on tõusnud.			
Rahvusvaheline töö: osaleme aktiivselt CIVICUSe (AGNA) töös, vahendab nende infot ja teadmisi Eesti vabaühendustele ning infot Eesti kohta võrgustikele.	Pidev 2017-2018	Vabaühendused osalevad rahvusvahelises töös.	Koostööalgatuste arv, milles on ise või liikmete abil osaletud (siht 3). 2019: Koostöö CIVICUSe'ga tihenes. Osalesime nende mitmes algatuses. Kõige olulisem on regulaarne CIVICUS <u>monitor</u> , mis iga kvartal raporti väljastab. Lisaks panustasime ka CIVICUSe mitmekesisuse ja kaasamise teemalisse algatusse. Algatuse eesmärk on jõuda vabakonnas lähemale soolise tasakaalu saavutamisele, erivajaduste inimeste enamale kaasamisele jne. Oleme ka vastava teema võtmas oma liikmearuteludesse 2020. Lisaks osalesime CIVICUSe ja <u>AGNA</u> piirkondlikus koostöös, edendades kogemuste jagamist Euroopa katuseühenduste seas.
Vabaühenduste huvide esindamine arengukavade koostamises, komisjonides ja töörühmades osalemise läbi (Vt <u>www.heakodanik.ee/komisjonid</u>)	Pidev 2019-2020	Valdkondade üleste arengukavade ja strateegiate koostamisel on arvestatud KODARa eesmärgi, vabaühenduste arvamusi. Vabaühenduste huvid on töörühmades ja komisjonides esindatud.	Komisjonides ja töörühmades osalemine on edukas, kui oleme kaasa töötanud ja kohtumistel esitanud põhjendatud ettepanekud. Komisjonides ja töörühmades osalemise ulatust + tulemuslikkust hindame kvalitatiivselt kvartaliaruannetes ja iga aastaselt liikmete rahuloluküsitlusega. 2019: Vt olulisemat <u>kvartaliaruannetest</u> . Liikmete sisendi ja rahuloluga töötasime 2019 varasemast enim. Liikmed jagasime valdkondade kaupa gruppidesse ja alustasime teemapõhiseid liikmekohtumisi. Aktiivne osalus ja suuline tagasiside

			peegeldab suurt rahulolu. 2019 liikmete rahuloluküsitluse <u>leiab siit</u> , uuem valmib 2020 veebruaris. Enim aega kulus ühinguõigusele, mis jätkub 2020.
AVP vabaühenduste ümarlaua juhtimine, et koguda ideid ja jälgida <u>AVP tegevuskava</u> elluviimist, sisend AVP koordineerivale kogule. Kolme AVP tegevuse kaasvastutajaks olemine: (1) Nn EISI uuendamine, 2) kaasamise parandamine koos RKga, 3) Riigikogu avatuse suurendamine). Vabaühenduste huvikaitse võrgustiku vedamine.	Pidev 2019-2020	Vabaühendused panustavad AVP ümarlaua ning teiste kaasamise töögruppide ja huvikaitse võrgustiku töösse. Kaasamise kvaliteet paraneb.	Võrgustikes ja ümarlaudades toimunud kohtumiste arv ja tagasiside neile. AVP tegevuste edenemine. Kaasamise võimalik uus uuring, JuM hinnang kaasamise kvaliteedile (ÕPPA aruanne). Partnerite rahulolu kaasamisega. 2019: Ümarlaud toimus, kasvas vähe, Riigikantseleis innukam suhtumine, tegelesime peamiselt uue tegevuskava ettevalmistamisega, rohkem sisu 2020.
Õigusloomes osalemine, sh eelnõude infosüsteemi jälgimine, vajadusel reageerimine ja seisukohtade esitamine; komisjonides ja töörühmades osalemine.	Pidev 2019-2020	Vabaühendused on rääkinud kaasa neid puudutavates otsustes.	Eelnõude arv, millega töötatud, ametlikud <u>kommentaariid ja vastused</u> . Läbi tuleb vaadata u 150 eelnõud või otsuse projekti aastas, neist reageerimist, vabaühenduste kaasamist ja seisukoha koostamist nõuab u 10-15 % ehk 15-20 eelnõud. Täpne kogus sõltub valitsuse tööplaanist ja ajakavast. 2019: EIS pidevalt jälgitud, ent suurem ja sisuline töö toimuvad valdavalt ikkagi enne, komisjonides ja töörühmades.
3. Kodanikuühiskonna toimimist mõistab ja selles osaleb rohkem inimesi.			
Regulaarse uudisvoo tagamine kodanikuühiskonna teemadel kolmes keeles (eesti, vene, inglise); Hea Kodaniku infokanalite uuendamine ja kasutajasõbralikkus	Pidev 2019-2020	Värske ja asjakohane info koolitustest, rahastusest, seadusemuudatustest, üldisemalt Eesti vabakonnast jõuab kiirelt huvitatuteni ning ärgitab arutelusid ja suurendab teadlikkust.	46 nädalikirja; FB jälgijate arvu kasv (sihttase 3000), veebi külastajate arvu väike kasv (9000 külastajat kuus). Kodanikuühiskonda ja selle arenguid mõtestava originaal-materjali hulk ja levik. Auditoriumi rahulolu infoedastusega. 2019: 44 nädalikirja, FB jälgijaid üle 3200, kodulehe külastajate arv kuus tõusnud pisut 4822 pealt 4847-le. Ajakirja auditoriumit uurime 2020.
Ürituste (Hea Kodaniku klubi) korraldamine, tegevuste ja tulemuste regulaarse ülevaate tagamine	Pidev 2019-2020	Liidu liikmed, sihtrühmad ja partnerid on teadlikud, kuidas katusorganisatsioon vabakonna eest seisab ja parasjagu olulistest	Kvartaliaruannete regulaarsus; liikmete teadlikkus meie tegevustest ja rahulolu (liikmeküsitlus); osalejate aktiivsus (üritustel, tagasiside andjad jmt). 2019: Aruanded igas kvartalis, 2019. aastal toimus kokku viis Hea Kodaniku Klubi üritust – kaks eesti, kaks vene ja üks inglise keeles.

		<p>teemadest erinevates valdkondades.</p>	<p>Kodanikuühiskonna võimekuse teema arutelus osalesid Douglas Rutzen, kes on toetanud Eesti kodanikuühiskonna õiguslike raamide loomist, Norra vabaühenduste liidu Frivillighet Norge tegevjuht Stian Slotterøy Johnsen ja Mari-Liis Jakobson Tallinna Ülikoolist. Juhtimine erinevates sektorites: Joakim Helenius, Kristi Klaasmägi ja Riina Sikkut. Demokraatia mineviku, oleviku ja tuleviku üle arutasid Martin A. Noorkõiv ja Jaak Valge.</p> <p>Kahe vene keeles toimunud klubi teemadeks oli kohaliku omavalitsuse ja vabaühenduste koostöö, arutlejateks Vladimir Svet ja Maria Derlõs ning vabatahtlike kaasamine, oma häid kogemusi koostööst vabatahtlikega jagasid Anna Guzman (IRONMAN Eesti) ja Kristiina Romanova (noorteklubi ACTIVE).</p> <p>2019. aastal toimus kõigist klubidest otsülekannet ning neid on võimalik huvi korral ka <u>järelvaadata</u></p>
--	--	---	---